

Ondernemen is (ook) een hartszaak

Er wordt wel eens gesuggereerd dat de topleiding van een organisatie óf primair op rendement en winst óf primair op de mens in die organisatie (die tenslotte de continuïteit van de onderneming moet waarborgen) is georiënteerd.

Deze schijnbare tegenstelling kan voldoende stof voor urenlange discussies – bijvoorbeeld tijdens managementtrainingen – opleveren. Veiligheid speelt hierin ook een belangrijke rol. Immers veiligheid is een investering. Met andere woorden, maatregelen of voorzieningen om gevaren te beperken, risico's voor schades te verminderen en veilige en gezonde werkomstandigheden te bevorderen, vereisen materiële investeringen die aan de winsten of de algemene reserves van het bedrijf moeten worden onttrokken.

Daarbij moeten belangrijke keuzen worden gemaakt. Het gaat daarbij onder andere over de afweging tussen het belang van hoog rendement op geïnvesteerd kapitaal en de zorg voor veiligheid, gezondheid en welzijn van de medewerkers in de onderneming.

De verschrikkelijke ramp met de veerboot 'The Herald of Free Enterprise' van de Britse rederij Townsend Thoresen, toont dit weer eens kristalhelder aan.

De topleiding van deze onderneming heeft bij de aanschaf van dit schip moeten kiezen tussen een scheepsontwerp voor een schip met minimale ligtijden in de havens – in dit geval een schip waar de (vracht)auto's snel in en uit kunnen rijden op lange tussendekken, zonder belemmerd te worden door dwarsschotten – of voor een schip, dat qua constructie mét waterdichte, afsluitbare dwarsschotten door de laadruimten, voldoet aan de strengste veiligheidseisen.

Bij deze keuze (die enorme consequenties blijkt te kunnen hebben) speelt het hart een gevoelig woordje mee, omdat cijfermatig en rationeel nooit precies te voorspellen valt wat *uiteindelijk* de meest voordelige keuze is.

In het geval van de scheepsramp komt daar nog bij, dat de door de topleiding gemaakte keuze voor (beperkte) onveiligheid, niet alleen de eigen werknemers getroffen heeft, maar ook het grote publiek en het milieu.

Kennelijk is het zo dat we in onze maatschappij steeds weer grote rampen in onze nabije omgeving nodig hebben om aan de grote waarde van het hart herinnerd te worden.

Drs. D. P. J. Binkhorst,
algemeen directeur Het Veiligheidsinstituut